

[A. Svensson.]

anvendte Forholdstalsvalgmaade fandtes Skolekommissioner med tysk Flertal, hvilket ingenlunde kunde siges at være til Fordel for den danske Skole og dens Bevægelsesfrihed, et Argument, som jeg nu ser gaar igen i Bemærkningerne til det fremsatte Lovforslag.

Nu skal jeg villigt indrømme, at de særlige tyske Skolekommissioner næppe har den Betydning mere, som de vilde have haft for en halv Snes Aar siden. I sin Fremsettelsestale nævnte den højtærede Undervisningsminister, at man efterhaanden var kommet ind paa den Praksis, at i Mindretallets Skolesager skal i størst mulig Udstrækning Mindretalsrepræsentanternes Indstilling lægges til Grund for de mere betydningsfulde Afgørelser. Det er imidlertid en Kendsgerning, at det tyske Mindretal eller dettes Ledelse vedvarende tilstræber en Adskillelse, og jeg kan da kun efter det fremførte paa egne og mit Partis Vegne tilsige en velvillig Behandling, for saa vidt angaar selve de tyske Skolekommissioner. Saa vidt jeg kan skønne, er der heller ikke mere andetsteds nogen Betænelighed ved at gaa med til nationalt delte Skolekommissioner. At det ansaas for god Tone for Aar tilbage at fremstille mine Synspunkter i det Stykke som nationalt misforstaaede, upassende og utilstedelige, er noget, der hører Historien til, og saadan kan det maaske ogsaa komme til at gaa i andre Henseender.

Til Gengæld er der et nyt Problem, som melder sig i denne Forbindelse, og som man i alt Fald i visse Kredse hæfter sig meget ved. Det er Spørgsmaalet om, hvorvidt vi skal have smaa eller store Skolekommissioner. Ministeren er selv paa det rene med dette Forhold og foreslaar store Skolekommissioner til Afløsning af de smaa, vi har i Øjeblikket, men tilbyder saa som Erstatning for de sidstnævnte Forældreraad, som den højtærede Undervisningsminister synes at være særlig glad for. Her bliver jeg imidlertid nødt til at gøre nogle Bemærkninger, som ikke betyder ubetinget Tilslutning.

Vi har hele Tiden fra 1920 til Dato haft een Skoleordning for det gamle Land og en anden for de sønderjyske Landsdele, hvilket heller ikke kan være anderledes; naar vi har et nationalt Mindretal at regne med i Grænselandet, maa dette ogsaa medføre, at vi for vort Grænseland faar en særskilt Skoleordning. Men saadan som det forelagte Lovforslag er formet, deler det igen Grænselandet, saa at vi ogsaa der for Fremtiden faar to Skoleordninger. Der

vil, hvis dette Forslag bliver uforandret vedtaget, blive een Skoleordning for de nationalt blandede Distrikter, det vil sige de Kommuner, der har baade danske og tyske Skoler, og een Ordning for de rent danske Distrikter, det vil sige de Kommuner, hvor der kun forefindes danske Skoler. I de nationalt blandede Distrikter faar Beboerne foruden den fælles Skolekommission en Institution, det saakaldte Skolenævnet, som i det store og hele faar tildelt de Beføjelser, der hidtil har været tildelt de smaa Skolekommissioner, bl. a. Indstillingsret med Hensyn til Besættelse af Lærerembeder. I de nationalt rene Distrikter derimod maa Beboerne nøjes med Forældreraad, hvis Beføjelser paa ingen Maade naar op ved Siden af dem, der tilkommer Skolenævnet. Jeg tror ikke, at det er en heldig Ordning, og jeg haaber paa en indgaaende Forhandling vedrørende disse Punkter i Lovforslaget. Det er jo tredje Gang, vi foretager en Forandring af den sønderjyske Skolelovgivning efter Genforeningen, og den Slags skulde helst ikke gentages alt for tit, fordi det naturnødvendigt afstedkommer nogen Forstyrrelse i Skolens Arbejde; men naar der endelig foretages en Forandring, maa man stræbe hen til, at det hele kan udformes paa en saa enkel og ensartet Maade som vel muligt, og det foreliggende Forslag kan ikke fritages for den Kritik, at det giver en Ordning, som er lovlig uensartet.

Men for at komme tilbage til de store og de smaa Skolekommissioner saa oplyses der i Bemærkningerne, at der fra betydende Side er sket Henstilling om at indføre de store Skolekommissioner. Jeg formoder, at der her er Tale om vore Amtsskoleledere eller nogle af vore Amtsskoleledere. Til Gengæld er der tilgaaet den højtærede Undervisningsminister en Henvendelse fra den sønderjyske Lærerforenings Bestyrelse, som repræsenterer godt 600 Lærere, og som holder paa de smaa Skolekommissioner samt er imod Forældreraadene. Det ser unægtelig lidt broget ud, og saa savner vi endda, at Forældrene, som ikke betyder mindst i denne Sag, giver deres Mening til Kende.

Jeg haaber, som sagt, paa, at Ministeren vil være rede til Forhandling. Det gælder om at faa Klarhed over, hvad der maatte være det mest formaalstjenlige for Skolen og for den Befolkning, Skolen skal virke iblandt.

Den tyske Konsulent, som Ministeren foreslaar udnævnt, og som skal være til Raadighed for de i Forvejen ansatte Amtsskolekonsulenter — saadan opfatter jeg